

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ
У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

**МАТЕРІАЛИ 45-Ї НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З ІНТЕРНАТУРИ**

**10 квітня 2019 року
м. Харків**

Харків
ХНМУ
2019

Затверджено
на засіданні вченої ради ХНМУ
14 березня 2019 року

Редакційна колегія:

Марковський В.Д. – проректор з науково-педагогічної роботи

В'юн В.В. – директор Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ

Фоміна Л.В. – зав. кафедри української мови, основ психології та педагогіки

Тельнова Л.Г. – заступник директора Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ

Власенко А.В. – заступник директора Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ

Сучасний стан та перспективи підготовки лікарів-інтернів у Харківському національному медичному університеті: матеріали 45-ї науково-методичної конференції з інтернатури / кол. Авт. – Харків: ХНМУ, 2019. – 108 с.

ПРО СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Лісовий В.М., Капустник В.А., В'юн В.В.

Надання якісної медичної допомоги населенню, серед іншого забезпечує наявність достатньої кількості висококваліфікованих кадрів. Зміни в вищій медичній освіті, інтеграція її в європейський освітній простір вимагає нових підходів до підготовки лікаря на післядипломному етапі.

Наразі існує потреба синхронізувати процеси реформ у системі охорони здоров'я та зміни в системі підготовки лікарів та інших фахівців, які повинні забезпечувати нову якість лікування та піклування про пацієнтів.

Завданням медичної освіти є забезпечення громадян якісною медичною допомогою через високий рівень підготовки медичних фахівців. Життя та здоров'я пацієнта мають бути основними людськими та професійними цінностями медика. Якісна медична допомога неможлива без зміни культурної парадигми та створення нового професійного середовища, самовідтворюваного та незалежного.

Стратегія розвитку медичної освіти України Стратегія розвитку медичної освіти України схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 95-р від 27.02.2019 р. серед іншого передбачає Реформу післядипломної освіти, а саме:

Запровадження справедливого розподілу на інтернатуру й унормування її змісту:

- Дослідження та вибір оптимальної моделі проходження інтернатури.
- Зменшення кількості лікарських спеціальностей в інтернатурі.
- Визначення вимог до баз проходження інтернатури.
- Нормативне регулювання проходження інтернатури (положення про інтернатуру, зміна способу фінансування).
- Створення національного рейтингу студентів за об'єктивними незалежними критеріями оцінювання.
- Створення національного реєстру інтернатури із кількістю місць за спеціальностями та базами проходження.
- Розробка програмного забезпечення для об'єктивного та прозорого розподілу на місця інтернатури на основі рейтингу.
- Запуск нової моделі інтернатури: нові бази, новий статус інтерна, нові програми навчання, ротацийний принцип, новий механізм фінансування.
- Розробка механізмів запровадження академічної мобільності інтернів.
- Розробка механізмів оцінки результативності навчання в інтернатурі.

Започаткування резидентури:

- Дослідження оптимальної моделі резидентури.
- Нормативне регулювання (визначення переліку спеціальностей, тривалості навчання).
- Визначення вимог щодо проходження резидентури, у тому числі – у зв'язку з ліцензуванням.
- Запуск нової резидентури: за місцем працевлаштування з переліком обов'язкового навчання.
- Взаємовизнання резидентури з країнами Європи.

Безперервний професійний розвиток, базований на кращих міжнародних практиках:

- Нормативне регулювання безперервного професійного розвитку.
- Визначення вимог до провайдерів безперервного професійного розвитку.
- Надання лікарям права самостійно обирати місце проходження підвищення кваліфікації.
- Зміна моделі фінансування безперервного професійного розвитку (впровадження моделі, відповідно до якої держава виділятиме певну суму на підвищення кваліфікації кожного лікаря, а не на академії післядипломної медичної освіти).

Основною метою післядипломної освіти лікарів-інтернів є підвищення якості навчання, широке впровадження самостійної роботи, дистанційної освіти та підготовка до вимог безперервного професійного розвитку протягом усього професійного життя. Завдання щодо поглиблення рівнів засвоєння професійних знань і практичних навичок інтернів, якісний науково-методичний супровід залишаються пріоритетними напрямками роботи інституту та профільних кафедр.

Освітні послуги, що надавались у Навчально-науковому інституті післядипломної освіти ХНМУ у 2018 р.:

- первинна післядипломна спеціалізація (інтернатура) за 27 спеціальностями. В залежності від спеціальності тривалість навчання в інтернатурі складала від 1 року до 3 років;
- підвищення кваліфікації лікарів шляхом проведення спеціалізації;
- підвищення кваліфікації лікарів шляхом проведення тематичного удосконалення;
- передатестаційних циклів;
- стажування;
- підготовка немедичних працівників відповідно до Постанови КМУ № 1115 від 21.11.2012 р.;
- отримання другої вищої освіти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» та «Освітні, педагогічні науки» за ОКР «магістр»;
- навчання студентів зі спеціальностей «Здоров'я людини» за напрямом підготовки 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини», «Фізична реабілітація», «Фізична терапія, ерготерапія» та «Соціальна робота» за ОКР «бакалавр» та ОКР «магістр».

Підготовка лікарів-інтернів в ХНМУ в 2018/2019 н.р. проводиться згідно «Положення про спеціалізацію (інтернатуру) в вищих медичних і фармацевтичних закладах III–IV рівнів акредитації» затвердженого наказом № 291 від 19.09.1996 р. за 23 спеціальностями: акушерство та гінекологія, анестезіологія та інтенсивна терапія, внутрішні хвороби, дитяча хірургія, дитяча анестезіологія, інфекційні хвороби, загальна практика-сімейна медицина, медицина невідкладних станів, неврологія, дерматовенерологія, ортопедія та травматологія, отоларингологія, офтальмологія, патологічна анатомія, психіатрія, педіатрія, радіологія, стоматологія, урологія, хірургія, неонатологія, нейрохірургія, лабораторна діагностика.

До роботи з лікарями-інтернами у 2018–2019 н.р. залучено 148 НПП: професорів – 47, доцентів – 72, асистентів – 29.

На 01.01.2018 р. загальна кількість лікарів-інтернів склала 514 осіб, з них за державним замовленням – 174 осіб, за контрактом – 340 осіб.

Закінчили навчання та отримали сертифікат спеціаліста 246 осіб, з них за державним замовленням – 81 особа, за контрактом – 165 осіб.

Прийом на 1-й рік навчання склав 344 особи (бюджет – 148, контракт – 196)

Протягом 2018 року було поновлено або переведено з інших вузів 8 лікарів-інтернів (за бюджетом – 4 особи, за контрактом – 4 особи).

Відраховано, переведено або подовжено навчання у зв'язку з народженням дитини – 26 лікарів-інтернів (бюджет – 6 осіб, контракт – 20 осіб).

Таким чином, на 31.12.2018 р. при Навчально-науковому інституті післядипломної освіти ХНМУ проходили первинну спеціалізацію 594 особи, з них за державним замовленням – 239 особи, за контрактом – 355 осіб.

Слід зауважити, що у цьому навчальному році нами набрано 196 інтернів-контрактників при плані набору на 2018 рік 150 осіб. В подальшому необхідно проводити виважену маркетингову політику на всіх етапах навчання студентів-контрактників (від кафедри до ННПО), основною метою якої є доведення до свідомості студентів та їх батьків переваг підготовки в нашому ВНМЗ, а саме: розумна, виважена цінова політика, використання в навчальному процесі багатопрофільних баз стажування, сучасної лікувально-діагностичної апаратури, що є на кафедрах та на базах, створення належних житлово-побутових умов та інше, а саме головне – це відповідальне, якісне ставлення викладачів до своїх професійних обов'язків. Особлива відповідальність покладається на кафедри, де одночасно проходить навчання студентів-старшокурсників та лікарів-інтернів.

На початку навчального року до ННПО ХНМУ кафедрами надані календарні плани навчання інтернів, робочі навчальні програми по спеціальностям. Інтернами своєчасно отримана особиста документація.

У вересні 2018 р. проведені виробничі збори з лікарями-інтернами 1 року навчання, де вони були ознайомлені з «Положенням про спеціалізацію (інтернатуру) в вищих медичних і фармацевтичних закладах III–IV рівнів акредитації», питаннями організації навчального процесу, документообігу та інше.

Говорячи про якість підготовки інтернів та слухачів курсів необхідно наголосити на те, що основною спрямованістю навчання є органічне поєднання практичної та теоретичної підготовки фахівців. Всі кафедри, що проводять післядипломне навчання розташовуються на базі потужних медичних закладів м. Харкова з достатнім ліжковим фондом та оснащених сучасною лікувальною та діагностичною апаратурою. В повній мірі використовуються комп'ютерні технології в навчаючому та контролюючому режимах, а також з метою підготовки до ліцензійного іспиту «Крок 3» на базі обчислювального центру університету.

Кафедрами на початку очного циклу I року навчання проведено перевірку базисного рівня знань інтернів для подальшого врахування при складанні індивідуального плану навчання в інтернатурі. Аналіз результатів свідчить про необхідність збільшення часу на теоретичне навчання, ставлячи за мету поповнення фундаментальних, пропедевтичних та спеціальних медичних знань згідно фаху підготовки.

Оволодіння та удосконалення практичних навичок інтернів здійснюється під час очного та заочного циклів навчання. Наскрізний план відпрацювання практичних навичок складається у відповідності до плану роботи інтернів у відділеннях клінічних баз. Контроль за рівнем володіння практичними навичками здійснюється під час очного циклу викладачами кафедри.

На засіданнях Вченої ради ННІПО ХНМУ розглядаються та обговорюються питання підготовки спеціалістів в інтернатурі з щомісячним аналізом успішності, виконання індивідуальних планів навчання. Дирекція інституту та профільні кафедри постійно проводять контроль якості ведення документації з підготовки інтернів на базах стажування.

На засіданні Вченої ради ННІПО від 05.02.2019 року за №6 були заслухані підсумки роботи викладачів кафедр ННІПО з контролю поточної успішності та забезпеченню об'єктивного рейтингу навчальної діяльності лікарів-інтернів, студентів та курсантів в осінньому семестрі 2018/19 н.р., підсумки рейтингової атестації лікарів-інтернів у першому півріччі.

На засіданні Вченої ради ННІПО від 02.05.2018 року за №9 були заслухані підсумки рейтингової атестації лікарів-інтернів та успішності студентів на кафедрах ННІПО у другому півріччі 2017/18 н.р.

Організація поточного контролю та рейтингової системи оцінки навчальної діяльності лікарів-інтернів сприяє активізації навчального процесу на кафедрах, об'єктивізації підсумкового результату вивчення дисциплін лікарями-інтернами.

Поточний контроль за набуттям знань та умінь слухачів забезпечується викладачами групи через виставлення оцінок в академічних журналах.

Одним із етапів перевірки якості отриманих знань та підготовки лікарів-інтернів до самостійної роботи є складання ліцензійного інтегрованого іспиту (ЛІ) «Крок 3», який проводиться у відповідності до наказів МОЗ України від 20.11.2006 р. №762 «Про запровадження ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3. Загальна лікарська підготовка», як складової частини державної атестації лікарів-інтернів» та №763 «Про запровадження ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3. Стоматологія», як складової частини державної атестації лікарів-інтернів».

Підготовка лікарів-інтернів до ЛІ «Крок 3» проводиться згідно розробленого ННІПО ХНМУ Положення про підготовку лікарів-інтернів до складання ЛІ «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» та «Крок 3. Стоматологія»; організаційно-методичної структури ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» та «Крок 3. Стоматологія», затверджених Вченою радою ННІПО ХНМУ та щорічного плану та графіку підготовки інтернів до ЛІ «Крок 3», який розсилається по кафедрам на початку навчального року. Створена секція з ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3» при методичній комісії післядипломної освіти.

Хочу нагадати, що основною метою ЛІ «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» є оцінка вміння застосовувати знання професійно-орієнтованих дисциплін для забезпечення допомоги хворому при невідкладних станах.

Організаційною основою тестового контролю рівня формування фахових знань та умінь лікарів-інтернів є забезпечення постійного застосування тестів на всіх етапах навчання інтернів на кафедрах університету, а саме:

- у формі поточного контролю вхідного рівня формування знань та умінь, як складової частини оцінки базового рівня знань лікарів-інтернів;
- на встановлених кафедрою проміжних етапах поточного контролю в межах засвоєння окремих розділів дисциплін;
- при проведенні піврічного та річного підсумкового контролю, під час якого тестовий контроль є обов'язковим етапом.

На кафедрах, які навчають лікарів-інтернів, наявні кафедральні банки тестів, які формуються із тестів Центру тестування МОЗ України та буклети минулих років.

Крім кафедрального етапу підготовки до ЛШ «Крок 3» тестове навчання інтернів забезпечується контролюючо-навчальними тренувальними заняттями в комп'ютерних класах ННІАЮ університету, згідно створеного ННІПО ХНМУ графіку занять, який затверджується першим проректором ХНМУ, проф. В.А. Капустником.

Безперечно, успішному навчанню інтернів та підготовці їх до тестування сприяє цикл лекцій відповідно до створеної МОЗ України програми з невідкладних станів із залученням кращих фахівців професорсько-викладацького складу ХНМУ.

Проведення контрольного тестування інтернів забезпечується як кафедрами, так і Навчально-науковим інститутом якості освіти ХНМУ в декілька етапів:

I етап – вхідний рівень підготовки до ЛШ «Крок-3» проводиться на кафедрах, як складова перевірки базисного рівня знань лікарів-інтернів, методика якої розроблена та затверджена методичною комісією з післядипломної освіти.

II етап – проміжний контроль, також проводиться на кафедрах, з урахуванням корегування рівня знань після перевірки вихідного рівня знань.

III етап – тренувальні заняття в комп'ютерних класах ННІАЮ університету по буклетах минулих років з заміром засвоєного в кінці 1-тижневого навчання в комп'ютерному класі згідно графіку, розробленого ННІПО ХНМУ та затвердженого проректором з науково-педагогічної роботи.

IV етап – заключний рівень готовності інтернів до ЛШ «Крок 3» з тестовим контролем кафедри перед проведенням циклу лекцій з невідкладної допомоги, як складовою підготовки лікарів-інтернів до іспиту «Крок 3».

Завершальний V етап – контрольне пілотне тестування, яке проводиться за 2 місяця до ЛШ «Крок 3» після закінчення циклу лекцій з невідкладної допомоги.

Контроль за методичним забезпеченням та організацією тестового навчання інтернів на кафедрах здійснюється створеною при методичній комісії з післядипломної освіти секцією з ліцензійних іспитів «Крок 3». На засіданнях Вченої ради ННІПО та методичної комісії з післядипломної освіти двічі на рік заслуховуються питання підготовки інтернів до ЛШ «Крок-3. ЗЛП» та «Крок 3. Стоматологія». Кафедри подають інформацію до ННІПО про хід підготовки інтернів до ЛШ «Крок-3», що дає змогу регулярно контролювати роботу кафедр з цього розділу роботи.

Виконання ННІПО заходів щодо підготовки лікарів-інтернів до ЛШ «Крок 3» сприяло покращенню результатів складання інтернами ЛШ «Крок 3. ЗЛП» в 2018 р.

15 лютого 2019 року було проведено контрольне пілотне тестування, в якому прийняло участь 174 лікарів-інтернів із 201 зареєстрованих. Не з'явилося на пілотне тестування 27 осіб (п'ятеро з поважної причини), з них 3 особи відраховані. 11 лікарів-інтернів перескладають ЛШ «Крок 3. ЗЛП» втретє та п'ятий раз.

Проведений аналіз показав, що середні кафедральні результати коливаються у межах від 96,4% (кафедра дерматології, венерології та СНІДу) до 64% (кафедра отоларингології). Група «ризик» (інтерни, які відповіли правильно менш ніж на 70,5%) склала 20 інтернів, а при порозі 75% – 30 лікарів-інтернів.

Відразу після проведення пілотного тестування на кафедрі направлена інформація з результатами тестування, з прізвищами інтернів, що не склали тест, та подальшим алгоритмом роботи з групою «ризик».

Для подальшої підготовки до ЛП «Крок 3. Загальна лікарська підготовка», який відбудеться 26.03.2019 року, наказом Управління охорони здоров'я Харківської ОДА інтерни відкликаються із заочних баз стажування з 18.03.2019 р. до 26.03.2019 р. на кафедрі ХНМУ для підготовки до іспиту.

Перед кафедральними колективами ХНМУ стоять відповідальні задачі. За цей період необхідно ретельно працювати з лікарями-інтернами особливо «групи ризику» для успішного складання ЛП «Крок 3 Загальна лікарська підготовка» при порозі правильних відповідей в – 70,5%.

27 березня 2018 р. лікарі-інтерни склали ЛП «Крок 3. Загальна лікарська підготовка», 6 листопада 2018 р. – «Крок 3. Стоматологія».

У тестуванні брали участь інтерни 23 спеціальностей.

Середні результати груп інтернів різних спеціальностей інтернатури коливаються у межах 67,5% – 84% (діапазон становить 16,5%). Найкращі результати продемонстрували інтерни зі спеціальності «Офтальмологія» (84%, 1 інтерн) та «Патологічна анатомія» (82,6%, 3 інтерна).

Найнижчі результати показали інтерни таких спеціальностей: «Нейрохірургія» (67,5%, 1 інтерн) та «Радіологія» (68,7%, 4 інтерна).

Із 143 лікарів-інтернів, які склали «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» в березні 2018 року не витримали іспит 25 інтернів (17,4%), в 2017 – 9 інтернів (6,2%).

За останні 3 роки не склали «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» 48 лікарів-інтернів, з них за роками: 2016–14, 2017 – 9, 2018 – 25.

Дев'ятеро лікарів-інтернів стоматологів пересклали ЛП «Крок 3. Стоматологія». Шестеро інтернів-стоматологів склали іспит позитивно, троє не склали: Дубіннік О.М., Маковецький Д.В., Топчій Н.В.

Троє лікарів-інтернів за спеціальністю «Лабораторна діагностика» пересклали ЛП «Крок 3. Лабораторна діагностика». Одна лікар-інтерн склала іспит позитивно, двос також не склали: Бичкова О.Ю., Кофанова А.А.

6 листопада 2018 р. Центр тестування МОЗ України провів ліцензійний інтегрований тестовий іспит «Крок 3. Стоматологія»

Показники складання ліцензійного іспиту: інтерни-стоматологи правильно відповіли на 76,3% при минулорічному показнику 77,9% (-1,6). Національний показник – 75,8%. Усього по Україні не склали ЛП «Крок 3. Стоматологія» 20,6%.

Із 103 лікарів-інтернів стоматологів при складанні ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3. Стоматологія» 6 листопада 2018 року відповіли від 100 до 90 % – 1 інтерн (1%); 89-80% – 37 (36%); 79-70,5% – 44 (43%); 70% та нижче – 21 (20%).

6 листопада 2018 року в ХНМУ Центром тестування при МОЗ України було проведено ЛП «Крок 3. Лабораторна діагностика 2018 рік».

Показники складання ліцензійного іспиту: лікарі-інтерни правильно відповіли на 69,7% при минулорічному показнику 78,2% (-8,5). Національний показник – 68,0%. Усього по Україні не склали ЛП «Крок 3. Лабораторна діагностика» у 2018 році 45,9% інтернів.

Із 36 лікарів-інтернів не склали іспит п'ятнадцять.

25 лікарів-інтернів перескладали ліцензійний інтегрований іспит «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» 6 листопада 2018 року, з них 11 не склали.

Атестація для визначення знань та практичних навичок лікарів-інтернів у січні 2019 року проходила за 5 спеціальностями згідно з розкладом, затвердженим ректором університету з середнім балом:

«Медицина невідкладних станів» (7 інтернів) – 4,0; «Неврологія» (4 интерна) – 4,5; «Психіатрія» (2 интерна) – 4,5; «Радіологія» (4 інтернів) – 4,25; «Дерматовенерологія» (7 інтернів) – 5,0.

Середній бал атестації на визначення знань та практичних навичок випускників-інтернів у 2019 році склав 4,45 при 4,2 бала у 2018 році.

Завершувальна атестація лікарів-інтернів на визначення знань та практичних навичок у червні 2018 року проводилась по 16 спеціальностям згідно розкладу, затвердженого ректором університету: акушерства та гінекології (12 інтернів), загальної практики-сімейної медицини (16 інтернів), внутрішніх хвороб (21 интерн), патологічної анатомії (3 интерна), ортопедії і травматології (5 інтернів), педіатрії (14 інтернів), анестезіології та інтенсивної терапії (10 інтернів), хірургії (11 інтернів), стоматології (85 інтернів), дитячої хірургії (3 интерна), офтальмології (3 интерна), епідеміології (1 интерн), нейрохірургії (1 интерн), неонатології (2 интерна), отоларингологія (7 інтернів), урологія (3 интерна).

Всі интерни здали атестацію позитивно. Середній бал із акушерства та гінекології – 4,4; анестезіології та інтенсивної терапії – 4,0; внутрішніх хвороб – 4,5; дитячої хірургії – 5,0; загальної практики-сімейної медицини – 4,7; ортопедії і травматології – 5,0; офтальмології – 5,0; патологічної анатомії – 5,0; педіатрії – 4,6; хірургії – 4,3; стоматології – 3,3; епідеміології – 4,0; нейрохірургії – 5,0; неонатології – 5,0; урології – 4,0; отоларингології – 4,8.

Середній бал атестації на визначення знань та практичних навичок випускників-інтернів у 2018 році склав 4,1 при 4,04 бала у 2017 році.

Не допущено до атестації лікарів-інтернів на визначення знань та практичних навичок 8 лікарів-інтернів, як такі, які виконали навчальний план та програму спеціалізації в інтернатурі за своєю спеціальністю, але не склали «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» або «Крок 3. Стоматологія». 1 лікар-інтерн не допущений до атестації лікарів-інтернів на визначення знань та практичних навичок та відрахований, як такий, який не виконав навчальний план та програму спеціалізації в інтернатурі.

Після перескладання «Крок 3 Загальна лікарська підготовка» 06.11.2018 року відрахований у червні 2018 року лікар-інтерн, навчання за державним замовленням, за спеціальністю «Радіологія» був допущений та склав державну атестацію. Після перескладання «Крок 3. Лабораторна діагностика» 06.11.2018 р. з відрахованих 28.02.2018 р. лікарів-інтернів, навчання за контрактом, була допущена та склала державну атестацію 1 особа.

За індивідуальним графіком закінчили навчання у вересні та жовтні 2018 року лікарі-інтерни за спеціальностями: «Педіатрія» – 1 особа; «Внутрішні хвороби» – 1 особа; «Стоматологія» – 2 особи.

У 2018 р. завершили первинну спеціалізацію в інтернатурі 222 лікарів-інтернів із 1-, 2- та 3-річним терміном навчання за 17 спеціальностями та 17 лікарів з 1,5-річним терміном підготовки за 4 спеціальностями. Таким чином, у минулому навчальному році в межах надання первинної післядипломної

спеціалізації підготовлено 239 лікарів за різними спеціальностями. Найбільша кількість лікарів підготовлена за такими фахами: «Стоматологія» (85), «Внутрішні хвороби» (21), «Акушерство і гінекологія» (12), «Педіатрія» (14), «Загальна практика-сімейна медицина» (16), «Лабораторна діагностика» (24), «Анестезіологія та інтенсивна терапія» (10), «Хірургія» (14).

28 лютого 2019 року закінчили навчання, склали державну атестацію та одержали сертифікат лікаря-спеціаліста 20 лікарів-інтернів, навчання за контрактом, за спеціальністю «Лабораторна діагностика». Середній бал атестації – 4,6.

Але 5 лікарів-інтернів за спеціальністю «Лабораторна діагностика», навчання за контрактом, були не допущені до державної атестації та відраховані як такі, які виконали навчальний план та програму однорічної спеціалізації в інтернатурі за фахом «Лабораторна діагностика», але не склали ліцензійний інтегрований іспит «Крок 3 Лабораторна діагностика».

Проведенню заключної атестації передував значний обсяг робіт по удосконаленню її методики, яка була обговорена на профільних методкомах. Інтерни працювали в комп'ютерних класах з використанням комп'ютерних програм в режимі тренування зі спеціальності, а також комп'ютерної програми «Невідкладна допомога в медицині» – для інтернів всіх фахів. При проведенні заключної атестації включались також питання із суміжних дисциплін – трансплантології, фтизіатрії, психіатрії, радіаційної медицини, трансфузіології та інше, відповідно програм підготовки тієї чи іншої спеціальності.

Заключна атестація лікарів-інтернів з визначення знань та практичних навичок за кожним фахом проходила в 3 етапи:

а) комп'ютерний тест-контроль проводився за комп'ютерними програмами, затвердженими МОЗ України, при якому кожен інтерн за визначений час відповідав не менш ніж на 15% питань від загальної кількості питань, закладених в програму при порозі вірних відповідей не менш 75%.

б) практична частина передбачала перевірку практичних навичок біля ліжка хворого з патологією відповідної спеціальності, що включала: курацію хворого, обстеження, постановку діагнозу, обґрунтування лікування та профілактичних заходів;

в) теоретична частина включала в себе письмові та усні відповіді на білети, розроблені кафедрами та затверджені методичними комісіями і Вченою радою ННІПО ХНМУ з наступною співбесідою з членами Державної комісії з заключної атестації.

Тестування, практичну і теоретичну частини заключної атестації проводив той самий склад Державної комісії.

Всім інтернам, які успішно склали атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря, вручені сертифікати лікаря-спеціаліста.

Вагомим засобом підвищення ефективності навчально-виховного процесу стало подальше втілення рейтингу навчальної діяльності лікарів-інтернів, що дозволило проводити систематичний аналіз поточної успішності, підвищити рівень здійснення поточного контролю з боку викладачів на очному циклі.

Велике значення для удосконалення організаційно-методичного забезпечення післядипломної освіти мала 44-я науково-методична конференція «Сучасний стан та перспективи підготовки лікарів-інтернів у Харківському національному медич-

ному університеті», яка була проведена ХНМУ та Управлінням охорони здоров'я Харківської облдержадміністрації 11–12 квітня 2018 року на базі університету.

В роботі конференції приймали участь співробітники ХНМУ та працівники органів практичної охорони здоров'я, які являються керівниками клінік, лікарень, поліклінік міста, центральних районних лікарень, відповідальними за підготовку лікарів-інтернів на базах стажування.

Програма роботи конференції включала: 11 квітня – пленарне засідання, 12 квітня секційні засідання. 12 квітня 2018 року проведено 20 секційних засідань для керівників лікарів-інтернів.

На секційних засіданнях були заслухані питання особливостей підготовки лікарів-інтернів на сучасному етапі з кожного фаху, про хід та результати підготовки інтернів з кожної спеціальності, обговорювались перспективи покращення якості підготовки лікарів. Проведені клінічні розбори тематичних хворих з демонстрацією сучасних методів діагностики та лікування.

У роботі ННІПО ХНМУ важливе місце відводиться новим педагогічним технологіям та участі у виставкових заходах Міністерства освіти та науки України. На щорічній міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – 2018» Харківський національний медичний університет представив свої здобутки та отримав відзнаки: гран-прі у номінації «Іноваційний розвиток освіти та сучасні педагогічні технології», а також був удостоєний почесного звання «Лідер післядипломної освіти».

Харківський національний медичний університет став учасником XXXIV Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2018», яка відбулася 15–17 листопада у Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» та отримав Гран-прі у номінації «Упровадження сучасних засобів навчання, проєктів, програм і технологій для вдосконалення та підвищення ефективності освітнього процесу», а також був нагороджений почесним званням «Лідер вищої освіти України».

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. №1726 «Про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів» у складі Навчально-наукового інституту післядипломної освіти продовжує роботу створений в ННІПО ХНМУ сектор сприяння працевлаштуванню випускників, основними завданнями якого є:

- вивчення постійного попиту і пропонування на ринку праці медичних працівників;
- налагодження співпраці з державною службою зайнятості, лікувальними установами та Головним Управлінням охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації;
- надання інформації студентам, випускникам та лікарям-інтернам про вакантні робочі місця відповідно до їх фахової підготовки;
- надання консультацій студентам і випускникам з питань оформлення власного резюме та розміщення їх на сайті ХНМУ;
- інформування деканатів та випускових кафедр про наявні вільні вакансії для подальшого працевлаштування випускників.

Метою діяльності сектору є створення умов для ефективної реалізації права випускників університету на працю, сприяння забезпеченню першим робочим місцем, підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці, а також накопи-

чення та поновлення бази даних вільних вакансій лікарів-спеціалістів в лікувальних установах Харківського регіону та інших регіонів України.

Налагоджена співпраця ХНМУ з державною службою зайнятості Харківської області – Харківським обласним та міським центрами зайнятості, Департаментом у справах молоді та спорту. В межах угоди про «Спільну діяльність» та «Плану спільних дій» між нашим університетом та міським центром зайнятості, центр надсилає на університет інформацію щодо потреби лікувальних закладів Харківського регіону в лікарях-спеціалістах. Ця інформація розміщується на сайті ХНМУ та доводиться до інтернів та випускників ХНМУ. Проводяться інформаційні зустрічі в новоствореному інформаційно-консультаційному центром Харківського обласного центру зайнятості з актуальних питань зайнятості молоді.

У березні 2018 року відбулась інформаційна зустріч Харківського обласного центру зайнятості з питань нових інноваційних форм роботи з профорієнтації та подальшої співпраці на 2018–2019 н.р. з представниками ВНЗ III–IV рівнів акредитації.

На сайті нашого університету розміщено інформацію щодо створеного сектору, техніки ефективного пошуку роботи та інформацію щодо вільних вакансій лікарів-спеціалістів в лікувальних установах та організаціях Харкова і Харківської області та інших регіонів України, а також на сайті ХНМУ відкрито вільний доступ до on-line ресурсу для пошуку роботи, який безкоштовно збирає вакансії з сайтів пошуку роботи 64 країн світу. В Україні налічує понад 500 000 вакансій і збирає всі пропозиції від роботодавців, які доступні в мережі інтернет.

З випускниками ХНМУ, які звертаються в ННІПО з питань працевлаштування, проводиться індивідуальна робота, пропонуються наявні вакантні лікарські посади в лікувальних установах Харківщини та інших областей, що надали відповідні пропозиції до нашого навчального закладу, формується база даних вакантних робочих місць. За результатами звернень лікарів-інтернів є позитивні результати отримання першого робочого місця після закінчення навчання в інтернатурі.

У травні 2018 року відбулась зустріч лікарів-інтернів за спеціальністю «ЗПСМ» випуску 2018 року з Головою Чкаловської Сільської Ради Чутуївського району Харківської області та головним лікарем Чкаловської лікарні з питань працевлаштування та зустріч студентів 6-го курсу 1–3 медичних факультетів ХНМУ з представником медичної служби Східного територіального командування Національної гвардії України щодо вступу до Української військово-медичної академії.

Продовжується робота по контролю за доїздом випускників Харківського національного медичного університету до інтернатури шляхом тісної співпраці ННІПО ХНМУ з державною службою зайнятості, лікувальними установами та ГУОЗ Харківської обласної державної адміністрації та робота з надання одноразової грошової допомоги.

Згідно наказу МОЗ України від 28.05.2012 № 390 «Про затвердження Порядку надання одноразової адресної грошової допомоги випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямом і спеціальностями медичного та фармацевтичного профілів» Навчально-науковий інститут післядипломної освіти ХНМУ проводить роботу з надання одноразової адресної грошової допомоги випускникам ХНМУ, які навчались за державним замовленням. У 2018 році одноразову адресну грошову допомогу отримали 29 лікарів: Харківська обл. – 16 лікарів; Чернігівська обл. – 3 лікарів; Полтавська обл. – 4 лікарів; Черкаська обл.

– 3 лікаря; Миколаївська обл. – 1 лікар; Рівненська обл. – 1 лікар; Сумська обл. – 1 лікар; Кіровоградська обл. – 6 лікарів; Херсонська обл. – 1 лікар; Київська обл. – 2 лікаря; Донецька обл. – 2 лікаря; Луганська обл. – 1 лікар; Хмельницька обл. – 1 лікар.

На сьогодні в роботі з інтернами необхідно покращувати наступність та взаємозв'язок очного та заочного циклів навчання керуючись практичною направленістю підготовки. При підготовці інтернів базовим матеріалом мають стати стандартизовані МОЗ України протоколи обстеження та лікування хворих. Потребує посилення виконавча дисципліна викладачів, що працюють з інтернами, профорієнтаційна робота з випускниками університету.

МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНТЕРНІВ

Андруша А.Б.

Сучасна система післядипломної медичної освіти покликана домагатися подальшої активізації навчально-пізнавальної діяльності інтернів, розвиваючи їх творчі здібності та культуру мислення, вміння самостійно орієнтуватися в потоці науково-технічної та суспільно-політичної інформації. Досягти цього можна лише, формуючи в учнів пізнавальну активність, тобто таку властивість особистості, яка проявляється в прагненні й умінні самостійно оволодівати знаннями і способами діяльності, застосовувати їх у навчальній, практичній та професійній роботі [1, 4]. Внаслідок цього основною метою в системі освіти в медичному вищому навчальному закладі є не просто дати інтернам знання, а й навчити їх вчитися і поповнювати свої знання протягом усього життя.

Одним з важливих компонентів професіоналізму і кваліфікації сімейного лікаря є клінічне мислення. Заходи щодо вдосконалення системи отримання знань і практичних умінь розроблені в медичних вузах досить, тоді як формування ж логічного компонента професійного мислення майбутнього лікаря вимагає сучасних підходів. Одним із способів досягнення цієї мети є активізація пізнавальної діяльності інтернів [3].

Післядипломний освітній процес в медичному вузі передбачає обов'язкову позааудиторну самостійну роботу інтернів, яка активізує їх пізнавальну діяльність, тобто сприяє засвоєнню знань, придбання умінь і навичок в галузі медичної дисципліни, а також сприяє формуванню таких важливих якостей особистості як працьовитість, організованість і дисциплінованість, вона розвиває пам'ять, мислення, увагу [2].

У своїй педагогічній практиці при роботі з інтернами ми використовуємо наступні методи і технології для активізації пізнавальної роботи інтернів. Для кращого засвоєння теоретичної частини знань ми надаємо матеріал на паперовому та електронному носіях (оптимально – у вигляді комп'ютерних презентацій, що містять наочні елементи – схеми, фотографії хворих), аудіозаписів лекційного матеріалу або відеороликів лекцій. Перевагами мультимедійних технологій є збільшення обсягу обробленого матеріалу за рахунок економії часу; розширення можливостей застосування диференційованого підходу в навчанні; індивідуалізація процесу перегляду; підвищення мотивації навчання.

На нашу думку, досить ефективною методикою, яка активізує пізнавальну діяльність, є використання тематичних ситуаційних завдань, аналіз публікацій клінічних випадків і найбільш поширених лікарських помилок і методів їх

ЗМІСТ

<i>Лісовий В.М., Капустник В.А., В'юн В.В.</i> ПРО СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	1
<i>Андруша А.Б.</i> МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНТЕРНІВ	11
<i>Бабак О.Я., Молодан В.І., Візір М.О., Голенко Т.М.</i> РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	13
<i>Бабак О.Я., Рождественська А.О., Молодан В.І., Железнякова Н.М., Просоленко К.О.</i> АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	15
<i>Бабак О.Я., Башкірова А.Д., Лапшина К.А.</i> БАЛАНС ОСОБИСТІСНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МОЛОДИХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ	18
<i>Бабак О.Я., Молодан В.І., Більченко А.О.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ АСПІРАНТІВ	20
<i>Бобро Л.М.</i> ВИКЛАДАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ АБДОМІНАЛЬНОГО БОЛЬОВОГО СИНДРОМУ ЛІКАРЯМ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ	21
<i>Бойко В.В., Іванова Ю.В., Макаров В.В., Прасол В.О., Гончаренко Л.Й., Мінухін Д.В., Доценко Д.Г.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ БОЙОВОЇ ТРАВМИ В НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ХІРУРГІВ	24
<i>Бондаренко В.В., Гуня С.М.</i> ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ	26
<i>В'юн В.В., Тельнова Л.Г., Власенко А.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ТА СЛУХАЧІВ КУРСІВ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	28
<i>Вовк Т.Г., Кузнецов С.В., Татаркіна А.М., Жаркова Т.С.</i> «ДІТЯЧІ ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ» – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА У НАВЧАННІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	31
<i>Голозубова О.В.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ НА КАФЕДРІ ЗПСМ та ВХ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	32

<i>Гуйда П.П.</i>	
ПИТАННЯ РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ РЕВМАТИЧНИХ ХВОРОБ	35
<i>Гуйда П.П.</i>	
СИНДРОМ ТРИВАЛОГО ЗДАВЛЮВАННЯ	37
<i>Давиденко В.Б., Пащенко Ю.В., Данилова В.В., Штикер С.Ю., Рой Н.В.</i>	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ В ЛІКУВАННІ ХІРУРГІЧНИХ ГНІЙНО-ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ	39
<i>Данилова В.В., Пащенко Ю.В., Давиденко В.Б.</i>	
НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ, ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРСЬКИХ КАДРІВ	39
<i>Дашук А.М., Пустова Н.О., Добржанська Є.І.</i>	
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	40
<i>Денисова О.Г., Стоян О.Ю., Соколова І.І.</i>	
КРОСОВЕР – НОВА СТРАТЕГІЯ НАВЧАННЯ В ІНТЕРНАТУРІ НА ЦИКЛІ «ДИТЯЧА СТОМАТОЛОГІЯ»	43
<i>Дмуховська Т.М., Біличенко Н.П., Сидоренко М.О.</i>	
БЕЗПЕКА ТА ГІГІЄНА ПРАЦІ В УКРАЇНІ ТА ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	45
<i>Железнякова Н.М., Панченко Г.Ю., Зайченко О.Є., Зелена І.І., Кліменко М.І., Просолєнко К.О., Фролова-Романюк Е.Ю.</i>	
ІНТЕРНАТУРА ЯК ЕЛЕМЕНТ «ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ»	46
<i>Железнякова Н.М., Панченко Г.Ю., Зайченко О.Є., Зелена І.І., Просолєнко К.О., Фролова-Романюк Е.Ю., Кліменко М.І.</i>	
РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	48
<i>Журавльова Л.В., Лахно О.В., Цівенко О.І.</i>	
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ» ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	51
<i>Завгородній І.В., Сокол К.М., Сидоренко М.О.</i>	
ПРИЙДЕШНЯ ЕКОЛОГІЧНА КАТАСТРОФА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ	53
<i>Завгородній І.В., Сидоренко М.О., Дмуховська Т.М., Сокол К.М.</i>	
СТАН СЕРЕДОВИЩА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ	54
<i>Зайченко О.Є., Панченко Г.Ю., Кліменко Н.М., Зайченко Л.О.</i>	
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ	57
<i>Зайченко О.Є., Панченко Г.Ю., Кліменко Н.М., Зайченко Л.О.</i>	
РОЛЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	59
<i>Залюбовська О.І., Тюпка Т.І., Зленко В.В., Авідзба Ю.Н., Литвиненко М.І.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ» СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»	62